

[Erik Andersen (Fr.borg amt).]

give tilsagn om, at vi vil medvirke positivt i det udvalgsarbejde, der skal foregå for at få disse ting belyst, og vi vil også medvirke til eventuelt at få nedsat et særligt udvalg, der skal kulegrave alle de arbejdsretlige problemer, der er forbundet med, at disse virksomheder har medlemskab i Dansk Arbejdsgiverforening.

Vi finder, at dette medlemskab kan være overordentlig risikabelt, og netop nu, da vi befinder os i en overenskomstssituation, hvor der af parterne allerede er fremsendt første og andet konfliktvarsel, kan man have en fornemmelse af, hvilken ulykke det kunne være, hvis f. eks. kraftværkerne ramtes af en strejke. Jeg ved, at disse kraftværker er undtaget i det først fremsendte andet strejkevarsel, men jeg ved også, at der allerede er fremsendt første strejkevarsel for andre virksomheder, og at man i dette i henhold til beslutninger i kompetente forsamlinger har medtaget kraftværkerne, således at en eventuel konflikt vil blive udvidet til også at omfatte de af Metalarbejderforbundets medlemmer, der er beskæftiget på kraftværkerne.

Man kunne sige: ja men så griber staten ind, og her er det åbenbart tilladeligt og rigtigt, at den gør det. Men man finder det ikke rigtigt, at staten griber ind over for et organisationsforhold, der kan medføre en sådan konflikt. Jeg kunne acceptere det sidstnævnte standpunkt, at staten og lovgiverne skal holde sig væk, når det drejer sig om medlemskab i en arbejdsgiverorganisation, hvis det også som konsekvens havde, at staten holdt sig væk, når man i det liberale samfund ved kræfternes frie spil og udfoldelse i forbindelse med indgåelse af de nødvendige kontrakter måtte anvende de kampskridt, som det i øvrigt i enhver anden henseende betegnes og betragtes som lovligt for arbejdere og arbejdsgivere at bringe i anvendelse i et forsøg på at få de bedst mulige vilkår for de kommende 2 eller 3 års arbejdsforhold.

Vi er i den socialdemokratiske gruppe meget åbne over for at medvirke til enhver foranstaltning, der kan føre frem til det resultat, at staten ikke ved denne eller senere kommende overenskomstssituationer får mulighed til at bryde ind i det, der i ethvert

andet forhold betragtes som et lovligt og rimeligt middel.

Når vi bliver ved kraftværkerne, er der derudover det særlig interessante, som i øvrigt også gælder for en virksomhed som SAS, at medlemskabet af Dansk Arbejdsgiverforening formidles gennem et medlemskab af Sammenslutningen af Arbejdsgivere inden for Jern- og Metalindustrien. Den overenskomst, der er indgået mellem Centralorganisationen af Metalarbejdere og Sammenslutningen af Arbejdsgivere inden for Jern- og Metalindustrien, har nogle særlige lønbestemmelser, og som en helt integreret del i disse lønbestemmelser er der åbnet adgang til for de enkelte medlemmer og de enkelte organisationer at rejse lønkrav løbende i en overenskomstperiode. Man har det såkaldte bevægelige lønsystem, byggede på en meget lav fælles mindstebetalingssats for såvel faglærte som ikke-faglærte arbejdere.

I den normale jern- og metalindustri, dér, hvor produktionen formes, er lønsystemet bevægeligt, fordi man knyttet til timelønsbestemmelserne har akkordbestemmelser, der gør det muligt for de enkelte arbejdere og grupper af arbejdere at aftale akkord og derved skabe baggrund for en rimelig forøgelse af fortjenesten. I forbindelse med disse akkordbestemmelser er det i henhold til de særlige regler for behandling af faglig strid inden for jern- og metalindustrien tilladt midt i en overenskomstperiode i et forsøg på at etablere bedre lønmæssige vilkår at opsiges akkorderne, gennemføre forhandlinger og, hvis forhandlingerne ender uden tilfredsstillende resultat, varsle konflikt, for arbejdernes vedkommende strejke og for arbejdsgivernes vedkommende lockout.

Det er det lønsystem, som anvendes i jern- og metalindustrien, men det er klart, at netop den del af lønsystemet overført på de koncessionerede selskaber og på kraftværkerne er helt umulig. Det ville jo ikke kunne fungere på den måde, som hensigten var, da man i året 1900 i den første overenskomst skrev den overenskomstbestemmelse, der også er gældende i dag, om bevægelighed i lønnen. For det første har man ikke på kraftværkerne mulighed for at etablere akkordaftaler. For det andet: selv om man ville have mulighed for at etablere sådanne